

Oversigt over Plantesygdomme.

209. — September 1935.

Tørforraadnelse i Runkel- og Sukkerroer, Bormangel, er i Aar ikke kommet før i September, men den er meget mere ondartet end i de foregaaende Aar. Mange Steder er der i Forsøgene udmærket Virkning af Borax, selv hvor det er udbragt saa sent som i August Maaned. I Reglen er 7,5 eller 15 kg pr. ha nok, men i et ødelæggende Tilfælde er 30 kg bedst.

Kaalmøllets Larve har optraadt en Del Steder og har gjort alvorlig Skade i en Del Marker paa Aalborgegnen.

Kaaluglens Larve angreb ved Aalborg en Mark med Runkelroer og Kaalroer. Begge Afgrøder led under Angrebet.

I Kaalroerne er Angreb af Krusesyge meget udbredt, men betydelig svagere end sidste Aar. Hjerteforraadnelse ses ofte, men sjældent i alvorlig Udstrækning.

Kaalormene har mange Steder gjort Skade i Haverne, men har ikke spillet nogen større Rolle i Markerne.

Knopormene optraadte i mange Marker og Haver, og der er ofte meget Gnav i Roerne, ligesom der foreligger en Del Beretninger om Skade paa Kartoffler og Havebrugsafgrøder. Virkelig alvorlige Beskadigelser er dog ret sjældne.

Kartoffelknoldene er i Aar sunde; hverken Skimmel, Bakterieforraadnelse, Rustpletter eller Rodfiltsvamp findes i større Udstrækning, saavidt man kan skønne efter de foreliggende Optagninger.

Kartoffelbrok er fundet i Aalborg, Ringe, Kolding, Sønderho og i Kirke Hørup paa Als.

Kartoffelaalen er nu ogsaa fundet paa 3 Jordlodder ved Hanstholm.

Æbleskurv er som Helhed af større Betydning i Aar end sidste Aar, dog var der sidste Aar mange flere sildige Infektioner paa Frugterne, end der er i Aar.

Gul Frugtskimmel er fundet paa saavel Æbler, Pærer som Blommer, men de fleste Angreb har været godartede.

Paa Frugttræerne har Rødt Spind mange Steder været meget ondartet og Vinteræg er lagt i stor Udstrækning. Som allerede meldt har baade Æblevikleren og Blommeviklerens Larve gjort betydelig mere Skade end sædvanlig.

I Jylland har en Del Frilandsagurker været bitre, særlig de først ansatte, som har haft det for tørt.

Løvemundrust er fundet paa mange Sorter i en Sortssamling ved København.

Lyngby, 8. Oktober 1935.

Statens plantepatologiske Forsøg.

RODFRUGT.

Tørforraadnelse i Runkel- og Sukkerroer, Bormangel, er i Aar kommet meget sent, men til Gengæld er den saa meget mere voldsom. Tørken i August fik næsten overalt i Landet Roefladene til at visne; da Roerne i September skulde sætte nye Blade, viste Hjertebladene sig mange Steder ødelagte af Tørforraadnelse, undertiden saa grundigt, at Roerne ikke kunde sætte ny Top. Tørforraadnelsen omtales af 25 Ind-

Fodersukkerroe, angrebet af Tørforraadnelse.

beretiere, hvoraf de 13 kalder den mere ondartet end sædvanlig. Paa Lolland-Falster er Angrebene de stærkeste, der er set i de sidste 17 Aar (H. H. Holme Hansen). Paa Fyn er det værst i Assens-Faaborgeggen. I Jylland er Brøruppegnen, Aarhus-, Hammel-, Randerseggen og Nordthy de mest hjemsøgte Steder. Sjælland synes at være mindre plaget af denne Sygdom i Aar.

I Kalkforsøget ved Varde er Tørforraadnelsen ødelæggende i Parcelerne med Reaktionstal 7,0—7,5, men ogsaa tydelig ved 6,5 (A. Pedersen). Ved Hurup er ligeledes de to højeste Reaktionen i Kalkforsøget ødelæggende (A. K. Roelsgaard). Paa Hornum Forsøgsstation er den særdeles ondartet paa Sandjord med Reaktionstal 7,5, her har Anvendelsen af 7,5

og 15 kg Borax pr. ha vist en god Virkning (Hakon Sørensen). Ved Studsgaard er Runkelroer i et Ajleforsøg stærkt angrebne (N. C. Jensen). Ved Brande-Thyregod er Tørforraadnelsen meget udbredt og forvolder ikke ringe Skade i stærkt kalkede Marker med Reaktionstal paa 6,5—7,5, den ses dog ogsaa paa enkelte Planter, hvor Reaktionen er lavere, og hvor der var stærke Rodbrandangreb i Maj Maaned (P. Trosborg).

Fra Aabenraa meddeles noget lignende, ogsaa der kan den findes paa nærmest kalktrængende Jord, dog kun paa enkelte Planter (L. Ravn). I Sønderjylland har Sprøjtning med Borax sidst i August haft tydelig

Tørforraadnelse i Sukkerroer, tv. tilført 15 kg Borax pr. ha, th. ubehandlede.

Konsulent Dinesens Forsøg paa Skovgaard, Flemløse.

Virkning ved kraftig Grønfarvning af Bladene (P. Rasmussen). Noget ganske tilsvarende er set ved Sandager, hvor Udstrøning af 15 kg Borax d. 6. August fremmede Bladdannelsen betydeligt (J. Filipssen). Adskillige af de lokale Forsøg med Borax har givet godt Udslag, det bedste af dem er anlagt af Konsulent M. C. Dinesen, Haarby; her var Angrebet meget haardt, men 15 og 30 kg Borax har virket udmærket, se hosstaaende Fotografi.

Gule Blade i Runkel- og Sukkerroer er stadig meget sjældne, kun enkelte Smaapletter ses hist og her, f. Eks. ved Hedehusene, Sorø, Askov og i Sønderjylland.

Marmorering i Kaalroer, Bormangel, er meget udbredt paa

Aabenraaegnen; endnu er Kærneraadet ikke særlig fremtrædende, men efter sidste Aars Erfaringer ventes det at blive slem. Angrebet er værst, hvor Toppen har været ødelagt af Lus (L. Ravn).

KARTOFFLER.

Tørforraadnelse, Angreb af Kartoffelskimmel paa Knoldene, er der næsten intet af i de hidtil optagne Kartoffler, kun ved Kerteminde (T. K. Ladegaard) og ved Slagelse er der en Del i Juli og Sharpes Victor (A. Sauer). Ved Aalborg er der fundet nogle Angreb paa lettere Jord (J. Chr. Andersen-Lyngvad), medens de øvrige 16 Indberettere ikke har fundet nævneværdige Angreb.

Vaad Forraadnelse fremkaldt af Bakterier er ikke særlig almindelig, men findes dog hist og her og sættes af nogle i Forbindelse med det fugtige Septembervejr. Hvor betydelige Angrebene er, kan ikke ses, før der kommer mere Gang i Kartoffeloptagningen, som i nogen Tid har været hæmmet af Vejret. Ved Kerteminde (T. K. Ladegaard), Lemvig (N. Mølgaard), i Salling (P. Tovborg Jensen) og ved Viborg er Angreb fundet (A. P. Aidt). Paa Tjele er ca. 10 % af Knoldene i Deodara angrebet, Læggematerialet har ikke været fornyet i 3 Aar, medens Gustav Adolf, som fornyes hvert Aar, ikke lider af vaad Forraadnelse (Sven Johansen).

Indvendige Rustpletter er der kun iagttaget faa Tilfælde af paa Lolland-Falster (Georg Jensen), i Sønderjylland (E. Paulsen), ved Tystofte (A. Fejlberg) og ved Lemvig (N. Mølgaard). Det værste Angreb er maaske set i Lyngby, hvor Goldperle blev helt ødelagt derved. Det er sjældent, Rustpletter optræder i Statens plantepatologiske Forsøgs Mark; i Fjor kom de ikke, selv hvor Læggeknoldene var stærkt angrebne, i Aar er de ødelæggende trods sunde Læggeknolde.

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) var ikke slem paa de tidlige Kartoffler, men den breder sig nu i det fugtige Vejr; jo længere Kartofflerne ligger i Jorden, des mere Rodfiltsvamp sætter der sig paa dem.

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*) breder sig stadig. Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme meddeler, at den nu ogsaa er konstateret i Aalborg, Ringe, Kolding, Sønderho paa Fanø og i Kirke Hørup paa Als.

OLAF NIELSEN.

FRUGTTÆRER.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) optræder baade med tidlige og sildige Infektioner. Paa nogle Lokaliteter er der flest tidlige Infektioner: Bornholm, Haslev, Sydfoyn, Odense Amt, Esbjerg, Horsens, Skive m. m., medens der paa andre Lokaliteter er flest sildige Infektioner: Lolland-Falster, Skelskør, Holbæk Amt, Viborg, Aarhuseggen, Varde-Esbjerg-eggen. Fra Sorø og Holbæk Amter skrives, at Skurven har bredt sig meget i den sidste Halvdel af September, men vist ikke stærkere end i Juni (E. Christensen). Som alment Udtryk for Skurven i Jylland skriver N. Gram, at der paa Frugterne findes en Del ældre Skurvpletter, som

ikke har bredt sig i den tørre Tid, men paa Bladene ses en Del frisk Smitte. Paa Slagelse-Skelskøregnen, hvor Frosten i Foraaret har bevirket, at Frugtmængden er ringe, er der mange Steder sløjet af med Sprøjtningen, og Bladene har derfor mange sildige Infektioner (A. Sauer).

Som Helhed ser det ud, som om Æbleskurven er værre end sidste Aar, men at der dog ikke er saa stærkt Angreb af sildige Infektioner paa Frugterne, som der kom i Fjor efter den meget dugrige August.

Pæreskurv (*Venturia pirina*) synes mindre alvorlig end Æbleskurv, der foreligger saaledes 5 Meddelelser om, at Angrebet er uden nævneværdig Betydning, 6 om at de tidlige Infektioner er de almindeligste og 6 andre om, at de sildige betyder mest.

Gul Frugtskimmel (*Monilia fructigena*), den Sygdom, som tidligere kaldtes Kærnefrugtskimmel, kan som sædvanlig findes i alle Frugthaver paa saavel saarede Æbler, Pærer som Blommer. Nogle Steder er Angrebet alvorligt, især paa modtagelige Sorter som Alexander og Graapære, men der foreligger talrige Meddelelser om, at Sygdommen optræder svagt i Aar.

Fra Spangsbjerg skrives, at Huden paa Æblerne er ualmindelig sejg og fast omtrent som paa amerikanske Æbler. Maaske vil det have en gunstig Indflydelse paa Holdbarheden (E. Christiansen).

Haglskudsyge findes mange Steder paa Slagelseegnen (A. Sauer).

KØKKENURTER.

Fra Jylland skrives, at en Del Frilandsagurker har været bitre. Det gælder særlig for de først ansatte, som har haft det for tørt. Mange er blevet ubehageligt overraskede ved at opdage, at deres nysyltede Asier er bitre. Bitterheden synes at fortage sig, naar Eddiken skiftes (N. Gram).

Løvemundrust (*Puccinia antirrhini*) er fundet paa mange Sorter i en større Sortssamling ved København.

ANNA WEBER.

KORSBLOMSTREDE.

Kaalbladhvepsens Larve (*Athalia spinarum*). Fra et Frøfirma indsendtes Larver, der havde gjort Skade paa Radiser. Det viste sig at være Larver af Kaalbladhvepsen, et Dyr, der kun sjældent optræder som Skadedyr her i Landet (P. Neergaard).

Kaalorme (*Pieris*-Arter). I Haverne har Larverne mange Steder gjort megen Skade paa Kaalen, men i Marken er der sjældent Tale om Skade af Betydning.

Kaaluglens Larve (*Mamestra brassicae*), se under Beder.

Kaalmøllet (*Plutella cruciferarum*). I en Del Marker fandtes svage eller middelstærke Angreb. Fra Aalborg meldes om stærke Angreb (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Krusesyge (*Contarinia nasturtii*). Angrebene er mildere end sidste Aar, men dog meget udbredte. Hjerteforraadnelse ses hyppigt, men dog sjældent i foruroligende Grad. De fleste Indberetninger lyder nu som sidste Aar paa, at Wilhelmsburger klarer sig bedst, saa længe det drejer

sig om Krusesygen alene. Naar Hjerteforraadnelsen optræder kan det omvendte være Tilfældet!

BEDER.

Knoporme (*Agrotis spp.*). Som tidligere meddelt har Angrebene været ret almindelige, men sjældent alvorlige over større Arealer. Gnav i Roerne er dog meget almindeligt.

Kaaluglens Larve (*Mamestra brassicae*). Ved Aalborg angreb denne Larve i Begyndelsen af September en Mark med Runkelroer og Kaalroer. Angrebet kulminerede i Midten af Maaneden og ophørte ca. d. 20. For Runkelroernes Vedkommende strakte Angrebet sig over ca. 25 ha og ca. 75 % af Bladmængden blev ædt. Paa Kaalroerne var Skaden maaske endnu større (Aa. Knudsen). Saavidt vides er Angreb paa Runkelroer ikke tidligere iagttaget her i Landet, men det kendes i Udlandet.

KARTOFLER.

Kartoffelaal (*Heterodera schachtii*), der hidtil er fundet i Sønderjylland og paa Amager, er nu ogsaa konstateret i flere Smaamarker ved Hanstholm (K. Frandsen og O. Nielsen). Vi opfordrer vore Korrespondenter til at have Opmærksomheden henvendt paa dette Skadedyr!

Knoporme (*Agrotis spp.*) har gjort en Del Skade i Kartofler. Fra Samsø skrives saaledes om et Tilfælde, hvor ca. 50 % af Knoldene var ødelagt som Salgsware (P. Riis Vestergaard).

FRUGTTRÆER.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Angrebene har ofte været meget stærke, og det bemærkes ofte, at der er lagt enormt mange Vinteræg paa Stammer og Grene.

I en Frugtplantage ved Holbæk havde der i Sommer været meget stærke Angreb af Spindemider paa Æbletræerne. Nu fandtes der i Grenvinkler, paa Stammer og omkring Æblernes Stilk, ja endogsaa paa Stene, Kokoner bestaaende af hvidt Spind. En nærmere Undersøgelse viste, at det drejer sig om indspundne Larver og Pupper af et netvinget Insekt *Conwentzia psociformis* hørende til Familien *Coniopterygidae*. Disse Insekter, der er nær beslægtede med Bladlusløverne, lever som Larver af Bladlus og Mider m. m. Deres Nærværelse kan derfor let forklares i dette Tilfælde. I Laboratoriet klækkedes de voksne Insekter i Slutningen af September.

Blommevikler (*Grapholitha funebrana*) har ligesom Æblevikleren optraadt usædvanlig alvorligt i Aar. Fra Sydlyn skrives saaledes, at saa godt som alle Frugterne paa Viktoria var angrebet mange Steder (Chr. Greve).

PROSPER BOVIEN.
